

**PARLEMENT DE LA RÉGION DE
BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2015-2016

6 OCTOBRE 2015

PROJET D'ORDONNANCE

**portant assentiment à
l'accord de coopération du 17 juillet 2015
entre l'Etat fédéral, la Région flamande,
la Région wallonne et
la Région de Bruxelles-Capitale
relatif au transfert d'unités de quantité
attribuée aux Régions
pour la période 2008-2012**

RAPPORT

fait au nom de la commission
de l'Environnement et de l'Energie, chargée de la
Conservation de la Nature, de la Politique de
l'Eau et de la Propreté publique

par M. Julien UYTTENDALE (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : M. Ahmed El Ktibi, Mmes Véronique Jamouille, Simone Susskind, MM. Julien Uyttendaele, Jacques Brotchi, Mme Viviane Teitelbaum, MM. Eric Bott, Pierre Kompany, Arnaud Pinxteren, Jef Van Damme, Mme Annemie Maes.

Membre suppléant : Mme Evelyne Huytebroeck.

Autre membre : M. Emmanuel De Bock.

Voir :

Document du Parlement :

A-206/1 – 2014/2015 : Projet d'ordonnance.

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2015-2016

6 OKTOBER 2015

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**houdende instemming met
het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2015
tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest,
het Waals Gewest en
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
betreffende de overdracht van
toegewezen eenheden naar de Gewesten
voor de periode 2008-2012**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor het Leefmilieu en de Energie, belast met het
Natuurbehoud, het Waterbeleid
en de Openbare Netheid

door de heer Julien UYTTENDAELE (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heer Ahmed El Ktibi, mevr. Véronique Jamouille, mevr. Simone Susskind, de heren Julien Uyttendaele, Jacques Brotchi, mevr. Viviane Teitelbaum, de heren Eric Bott, Pierre Kompany, Arnaud Pinxteren, Jef Van Damme, mevr. Annemie Maes.

Plaatsvervanger : mevr. Evelyne Huytebroeck.

Ander lid : de heer Emmanuel De Bock.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-206/1 – 2014/2015 : Ontwerp van ordonnantie.

I. Exposé introductif de la ministre Céline Fremault

La ministre a tenu devant les commissaires l'exposé suivant :

«Le texte soumis à votre vote ce jour concerne l'approbation à l'Accord de coopération entre l'État Fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale relatif au transfert d'unités de quantité attribuée aux Régions pour la période 2008-2012.

Comme vous le comprendrez dans mon exposé à venir, l'approbation de cet Accord de coopération s'inscrit dans la continuité du protocole de Kyoto, d'une décision du Comité de Concertation du 8 mars 2004 et d'un Accord de coopération conclu le 19 février 2007.

En outre, ladite approbation est :

- essentielle, pour la Belgique, dans le cadre de la procédure formelle de mise en conformité à son objectif de réduction des émissions pour la première période d'engagement Kyoto (2008-2012) ;
- primordiale, pour la Région de Bruxelles-Capitale, dans l'évaluation adéquate de ses émissions pendant la première période d'engagement Kyoto.

Pour ce qui est du contexte, il convient de rappeler que, conformément au protocole de Kyoto à la Convention-cadre des Nations Unies sur les changements climatiques, la Belgique doit réduire ses émissions de gaz à effet de serre de 7,5 % durant la période 2008-2012 par rapport au niveau de ses émissions en 1990.

Or, en vertu, d'une part, de la décision du Comité de Concertation du 8 mars 2004 relative à la répartition des charges dans le cadre des obligations belges selon le protocole de Kyoto, et d'autre part, de l'Accord de coopération conclu le 19 février 2007 relatif à la mise en œuvre de certaines dispositions du protocole de Kyoto, les Régions et l'autorité fédérale se sont accordées sur un partage de l'objectif belge en termes relatifs (c'est-à-dire en pourcentages) par rapport au niveau de leurs émissions de gaz à effet de serre de 1990, à savoir :

- -5,2 % pour la Région flamande par rapport à 1990,
- -7,5% pour la Région wallonne par rapport à 1990,
- +3,475% pour la Région de Bruxelles-Capitale

I. Inleidende uiteenzetting van minister Céline Fremault

De minister heeft voor de commissieleden de volgende uiteenzetting gehouden :

«De vandaag aan u voorgelegde tekst ter stemming betreft de goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Overheid, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de overdracht van toegewezen eenheden naar de Gewesten voor de periode 2008-2012.

Zoals u uit mijn komende uiteenzetting zult begrijpen, past de goedkeuring van dit Samenwerkingsakkoord in de continuïteit van het Kyotoprotocol, een beslissing van het Overlegcomité van 8 maart 2004 en een samenwerkingsakkoord dat op 19 februari 2007 afgesloten werd.

Bovendien is de genaamde goedkeuring :

- essentieel voor België in het kader van de formele gelijkgeschakelingsprocedure met zijn emissiereductiedoelstelling voor de eerste Kyoto-verbintenisperiode (2008-2012);
- primordiaal voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, bij de adequate evaluatie van zijn emissie tijdens de eerste Kyoto-verbintenisperiode.

Wat de context betreft, moeten we eraan herinneren dat, in overeenstemming met het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering, België zijn broeikasgasemissies moet verminderen met 7,5% tussen 2008 en 2012 ten opzichte van zijn emissieniveau van 1990.

Welnu, krachtens, enerzijds de beslissing van het Overlegcomité van 8 maart 2004 betreffende de verdeling van de lasten in het kader van de Belgische verplichtingen volgens het Kyotoprotocol, en anderzijds het Samenwerkingsakkoord afgesloten op 19 februari 2007 betreffende de invoering van bepaalde bepalingen van het Kyotoprotocol, hebben de Gewesten en de federale overheid overeenstemming bereikt over een verdeling van de Belgische doelstelling in relatieve termen (d.w.z. in percentages) in vergelijking met het niveau van hun broeikasgasemissies van 1990, namelijk:

- -5,2 % voor het Vlaams Gewest in vergelijking met 1990,
- -7,5% voor het Waals Gewest in vergelijking met 1990,
- +3,475% voor het Brussels Hoofdstedelijk

par rapport à 1990.

Suite à la décision du Comité de Concertation et l'Accord de coopération, il s'agissait alors de traduire ces objectifs relatifs en objectifs absolus.

Pour ce qui est du contenu, il convient de plus particulièrement mettre en évidence les articles 2 et 5 de l'Accord de coopération.

L'article 2 de l'Accord de coopération fixe pour chaque Région les émissions totales de gaz à effet de serre de l'année de référence 1990. Dans le cadre de la mise en conformité de la Belgique à son objectif de réduction des émissions pour la période 2008-2012 – mise en conformité qui a lieu actuellement –, cette fixation est essentielle pour pouvoir traduire en quantités d'émissions de gaz à effet de serre les pourcentages de réduction des émissions de CO₂.

L'article 5 de l'Accord de coopération répond, quant à lui, à la nécessité d'appliquer une méthode similaire pour calculer les émissions de gaz à effet de serre pour l'année de référence (1990) et pour les années durant lesquelles ces émissions sont plafonnées (2008 à 2012). Cet article a pour but de neutraliser les effets des modifications successives de méthodologie de calcul des émissions de gaz à effet de serre du secteur du transport routier.

Pour ce qui est des conséquences de l'approbation pour la Région de Bruxelles-Capitale, en l'absence de l'Accord de coopération (et de son principe neutralisant les modifications successives en matière des méthodologies « transport »), les émissions des gaz à effet de serre de la Région de Bruxelles-Capitale auraient été artificiellement augmentées de 700.000 tonnes d'équivalents-CO₂.

Pour ce qui est des organes consultatifs et du Conseil d'État, ni le Conseil économique et social, ni le Conseil de l'environnement n'ont formulé de remarque dans leur avis

Les remarques du Conseil d'État ont, quant à elles, été entièrement prises en compte.

Le projet d'ordonnance a notamment été soumis à l'avis de l'Inspecteur des Finances et du ministre du Budget.».

II. Discussion générale

M. Arnaud Pinxteren constate, avec ce projet d'ordonnance, qu'il est possible de conclure des accords entre Régions sur des sujets environnementaux, ce qui

Gewest in vergelijking met 1990.

Ten gevolge van de beslissing van het overlegcomité en het Samenwerkingsakkoord ging het er dan ook om deze relatieve doelstellingen in absolute doelstellingen om te zetten.

Wat de inhoud betreft, springen vooral de artikelen 2 en 5 van het Samenwerkingsakkoord in het oog.

Artikel 2 van het Samenwerkingsakkoord legt voor elk Gewest de totale broeikasgasemissie van het referentiejaar 1990 vast. In het kader van de gelijkschakeling van België met zijn emissiereductiedoelstelling voor de periode 2008-2012 – een gelijkschakeling die momenteel plaatsgrijpt –, is deze vastlegging van essentieel belang om de percentages voor vermindering van CO₂-uitstoot naar broeikasgasemissiehoeveelheden te kunnen omzetten.

Artikel 5 van het Samenwerkingsakkoord speelt op zijn beurt in op de noodzaak een gelijkaardige methode toe te passen om de broeikasgasemissies te berekenen voor het referentiejaar (1990) en voor de jaren tijdens welke deze emissies geplafonneerd zijn (2008 tot 2012). Dit artikel heeft als doel de effecten van de opeenvolgende methodologische wijzigingen voor de berekening van de broeikasgasemissies van de sector van het wegtransport te neutraliseren.

Wat de gevolgen van de goedkeuring voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, zouden bij afwezigheid van het Samenwerkingsakkoord (en van zijn principe dat de opeenvolgende wijzigingen inzake “transportmethodologieën” neutraliseert), de broeikasgasemissies van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunstmatig met 700.000 ton CO₂-equivalenten verhoogd zijn.

Wat de adviesorganen en de Raad van State betreft, hebben noch de Economische en Sociale Raad, noch de Raad voor het Leefmilieu in hun adviezen opmerkingen geformuleerd.

Met de opmerkingen van de Raad van State werd dan weer volledig rekening gehouden.

Het ontwerp van ordonnantie werd ter advies aan de Inspecteur van Financiën en de minister van Begroting voorgelegd.».

II. Algemene bespreking

De heer Arnaud Pinxteren stelt ter gelegenheid van dit ontwerp van ordonnantie vast dat het mogelijk is akkoorden te sluiten tussen de Gewesten over

est positif.

Le Conseil d'État, dans son avis sur l'avant-projet d'ordonnance, demandait que le texte soit soumis à l'Inspection des Finances et au ministre du budget, en raison de ses incidences budgétaires. Serait-il possible de transmettre ces deux avis aux membres de la commission ?

La ministre acquiesce (annexes 1 et 2).

M. Jacques Brotchi demande quelles sont les réductions de gaz à effet de serre (GES) sur la période 2008-2012. Le chiffre de 12,1 % est-il confirmé ? Combien de tonnes de CO₂ la Région a-t-elle émises ? Respecte-t-elle la part qui lui est attribuée dans l'accord de coopération, à savoir 4.016.991 tonnes d'équivalents-CO₂ ? A-t-elle dû recourir au mécanisme de compensation via l'achat de permis d'émission ? Enfin, la Région va-t-elle recourir au mécanisme de transfert d'unités de quantités attribuées (UQA) tel que prévu par l'accord de coopération du 19 février 2007 ? La ministre peut-elle préciser le fonctionnement de ce mécanisme de transfert et ce que représentent les 928.921 UQA octroyées à la Région par l'accord de coopération ?

M. Pierre Kompany rappelle que le réchauffement climatique est un enjeu fondamental. Ce texte permet la bonne exécution du protocole de Kyoto par la Belgique. Il souhaite connaître la quantité réelle des GES émis par la Région de 2008 à 2012. Enfin, les parlements des autres régions ont-ils déjà approuvé l'accord de coopération ?

M. Éric Bott indique que le texte porte sur une période révolue. Il faut maintenir l'effort de réduction des GES au-delà. Le GIEC a démontré la nécessité de diviser par 4 les émissions de GES d'ici 2050 et prône des actions pour se laisser une marge de manœuvre afin de s'adapter aux conséquences du réchauffement climatique selon le principe de résilience. L'accord de coopération renforce la sécurité juridique au niveau de l'administration des registres, il fixe les modalités de calcul et les quantités attribuées à chaque entité.

Serait-il possible d'avoir un outil pédagogique, élaboré par exemple par Bruxelles Environnement, permettant de suivre l'évolution des émissions de GES ? En effet, les derniers chiffres disponibles pour Bruxelles sont de 2010.

Mme Annemie Maes souhaite également un bilan de la période 2008-2012. L'objectif d'atteindre les 4 millions de tonnes est-il atteint ? Qu'en est-il des autres Régions ?

milieukwesties. Dat is positief.

De Raad van State heeft in zijn advies over het voorontwerp van ordonnantie gevraagd dat de tekst aan de Inspectie van Financiën en de minister van begroting zou worden voorgelegd omdat er gevolgen zijn voor de begroting. Is het mogelijk beide adviezen aan de commissie te bezorgen?

De minister knikt bevestigend (bijlagen 1 en 2).

De heer Jacques Brotchi vraagt hoeveel broeikasgassen er minder uitgestoten zijn in de periode 2008-2012. Kan het cijfer van 12,1% bevestigd worden? Hoeveel ton CO₂ heeft het Gewest uitgestoten? Haalt het Gewest het cijfer dat het toegewezen gekregen heeft in het samenwerkingsakkoord, te weten 4.016.991 ton CO₂-equivalent? Heeft het gebruik moeten maken van de compensatieregeling via de aankoop van uitstootvergunningen? Zal het Gewest gebruik maken van de regeling van overdracht van toegewezen eenheden zoals bepaald in het samenwerkingsakkoord van 19 februari 2007? Kan de minister de werking preciseren van die overdrachtregeling en zeggen wat verstaan wordt onder de 928.921 die aan het Gewest in het samenwerkingsakkoord toegewezen zijn?

De heer Pierre Kompany herinnert eraan dat de klimaatopwarming ernstig moet worden genomen. Deze tekst maakt de correcte uitvoering van het Kyotoprotocol door België mogelijk. Hij vraagt hoeveel broeikasgassen het Gewest van 2008 tot 2012 nu echt uitgestoten heeft. Hebben de parlementen van de andere Gewesten het samenwerkingsakkoord al goedgekeurd?

De heer Eric Bott wijst erop dat de tekst over een voorbijgeperiode gaat. Men moet de inspanning van vermindering van uitstoot blijven volhouden. Het IPCC heeft de noodzaak aangetoond om de uitstoot van broeikasgassen tegen 2050 door 4 te delen en pleit voor maatregelen om een marge te houden om zich te kunnen aanpassen aan de gevolgen van de klimaatopwarming volgens het principe van de aanpassingscapaciteit. Het samenwerkingsakkoord versterkt de rechtszekerheid inzake het registerbeheer en regelt de wijze van berekening en de toegewezen eenheden voor elke deelstaat.

Zou het mogelijk zijn om te beschikken over een pedagogisch instrument, dat bijvoorbeeld door Leefmilieu Brussel wordt uitgewerkt, om de evolutie van de emissies van broeikasgassen te volgen? De laatste beschikbare cijfers voor Brussel dateren immers van 2010.

Mevrouw Annemie Maes vraagt eveneens om een overzicht voor de periode 2008-2012. Wordt het doel van de 4 miljoen ton bereikt ? Wat is de situatie in de overige

Quelle est la part de Bruxelles pour 2013 et 2014 ? Disposons-nous déjà de chiffres provisoires ? Enfin, pourquoi le Conseil d'État se réfère-t-il à un accord de coopération de 2014 et à un projet d'ordonnance du 5 février 2014 alors que l'accord de coopération date du 17 juillet 2015 ? Existe-t-il une différence entre les deux versions du texte ?

M. Jef Van Damme demande également si les objectifs de la période 2008-2012 sont atteints.

La ministre relate qu'elle dispose d'un décompte final pour la Belgique, couvrant la période 2008-2012, sous forme de tableau, qu'elle joindra au rapport (annexe 3).

Le changement de date évoqué par la commissaire Annemie Maes est dû au changement de législation. L'accord a été modifié dans le sens voulu par le Conseil d'État. Pour le reste, il n'y a pas eu de modification apportée au texte.

Quant aux résultats pour Bruxelles, les chiffres disponibles, sont les suivants :

- 4.016.991 tonnes d'équivalents-CO₂ pour 1990, année de référence ;
- 20.567.968 de tonnes d'émissions autorisées dans le secteur des bâtiments et du transport pour la période 2008-2012 ;
- 19.799.579 de tonnes d'émissions réelles dans le secteur des bâtiments et du transport pour la période 2008-2012.

La Région dispose donc d'un surplus de 750.075 tonnes d'équivalents-CO₂ qui, conformément à une récente décision du comité de concertation du 16 septembre 2015, pourront être utilisées par la Région lors de la deuxième période d'application du protocole de Kyoto. Il n'y a donc pas eu d'achat de tonnes de CO₂ pour Bruxelles.

L'oratrice explique que le texte passe en séance plénière du Parlement wallon le 14 octobre 2015 et que pour l'État fédéral et la Flandre, elle ne dispose pas de date précise.

Malheureusement, il y a toujours un décalage dans les inventaires des émissions qui se basent sur les chiffres officiels de Bruxelles Environnement.

Elle conclut que l'effort de réduction des GES pour la période de 2013 à 2020 serait de 9 % à Bruxelles.

Gewesten ? Wat is het aandeel van Brussel voor 2013 en 2014? Beschikken we al over voorlopige cijfers ? Waarom verwijst de Raad van State, ten slotte, naar een samenwerkingsakkoord van 2014 en een ontwerp van ordonnantie van 5 februari 2014, terwijl het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2015 dateert ? Is er een verschil tussen de twee versies ?

De heer Jef Van Damme vraagt eveneens of de doelstellingen van de periode 2008-2012 bereikt zijn.

De minister deelt mee dat ze voor België over een eindafrekening in de vorm van een tabel beschikt die de periode 2008-2012 bestrijkt en die ze bij het verslag zal voegen (bijlage 3).

De gewijzigde datum waarvan commissielid Annemie Maes heeft gesproken, is te wijten aan de wijziging van zittingsperiode. Het samenwerkingsakkoord werd gewijzigd in overeenstemming met de opmerking van de Raad van State. Voor het overige zijn er geen wijzigingen aangebracht in de tekst.

Wat de resultaten voor Brussel betreft, zijn de volgende cijfers beschikbaar:

- 4.016.991 ton CO₂-equivalent voor 1990, referentiejaar;
- 20.567.968 toegestane ton uitstoot in de gebouwen- en vervoersector voor de periode 2008-2012;
- 19.799.579 ton werkelijke uitstoot in de gebouwen- en vervoersector voor de periode 2008-2012.

Het Gewest heeft dus een bonus van 750.075 ton CO₂-equivalent die, conform een recente beslissing van het overlegcomité van 16 september 2015, door het Gewest zal kunnen worden gebruikt voor de tweede toepassingsperiode van het Kyoto-protocol. Brussel heeft dus geen CO₂-ton aangekocht.

De spreekster zegt dat de tekst op 14 oktober 2015 aan de plenaire vergadering van het Waals Parlement wordt voorgelegd, maar dat er op federaal vlak en in het Vlaams Parlement nog geen precieze datum vastgelegd is.

Helaas is er altijd een kloof in de inventarissen van de uitstoot die gebaseerd zijn op de officiële cijfers van Leefmilieu Brussel.

Zij besluit dat de vermindering van de broeikasgassen voor de periode 2013-2020 kan worden becijferd op 9 %.

III. Discussion des articles et votes*Article 1er*

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 2

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 2 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

IV. Vote sur l'ensemble du projet d'ordonnance

L'ensemble du projet d'ordonnance est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

– *Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.*

Le Rapporteur,

Julien UYTTENDAELE

La Présidente,

Viviane TEITELBAUM

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen*Artikel 1*

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 2

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 2 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

IV. Stemming over het geheel van het ontwerp van ordonnantie

Het geheel van het ontwerp van ordonnantie wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

– *Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.*

De Rapporteur,

Julien UYTTENDAELE

De Voorzitter,

Viviane TEITELBAUM